

Cicle 2014

Lletres i salut

Conferència 1

**Laura
Borràs**

La literatura i la salut:
escriure la malaltia,
llegir la salut.

Conferència 2

**Pep
Valsalobre**

Apotecaris i receptes
en la literatura catalana
antiga.

Conferència 3

**Margalida
Pons**

La malaltia com a metà-
fora en la literatura ca-
talana contemporània.

Conferència 4

**Manuel
Baixauli**

Ficcionalitzar la malaltia:
La cinquena planta.

Conferència 5

**Rafael
Argullol**

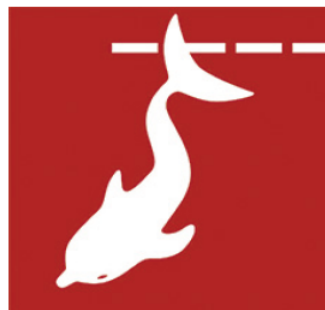
Quan el cos parla...
Davalú o el dolor.

Conferència 6

**Víctor
Panicello**

Els protagonistes són
els joves:
250 quilòmetres.

Generalitat de Catalunya
**Institut
de les Lletres Catalanes**

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

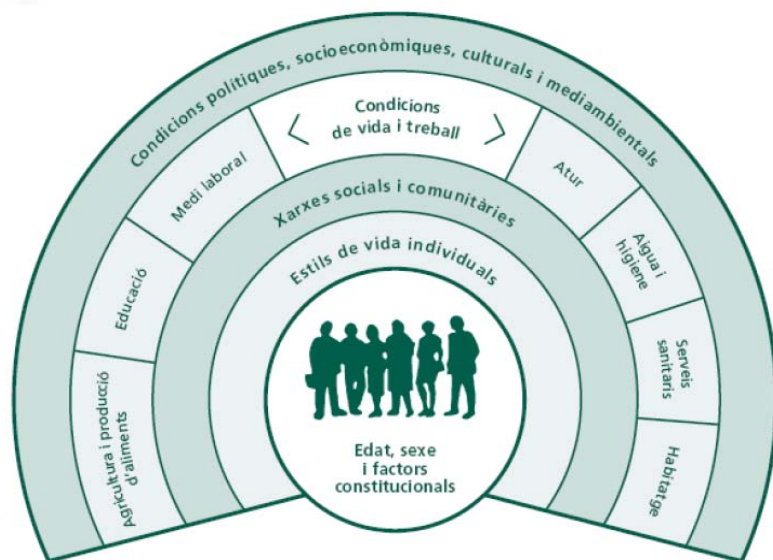

Pla Interdepartamental de Salut Pública [PINSAP]: Lletres i Salut

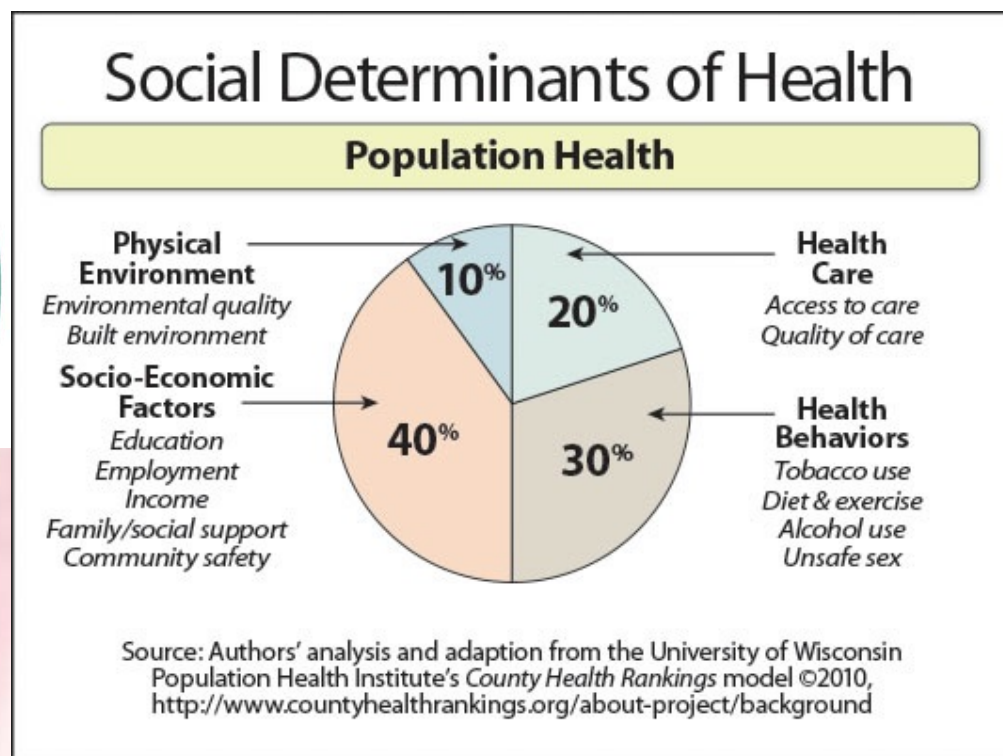
**Dr. Antoni Mateu i Serra
Secretari de Salut Pública**

Barcelona | Ed. Salvany | 14.04.2014

El 80% dels determinants de la salut es troben fora del sistema sanitari !

Adaptat per l'ASPB de Dahlgren G., Whitehead M., 1991

La salut es crea en el context de la vida diària, quotidiana, *on la gent viu, treballa, estima, juga, apren....*

La millora de la salut de la població depèn de:

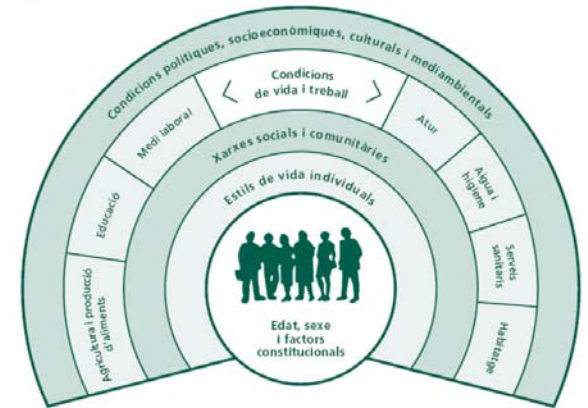
**Fer de la salut
“l’ocupació”
(business) de
cadascún**

(La persona és la protagonista i es responsabilitza de la seva pròpia salut)

**Fer de l’opció
saludable,
l’opció més
fàcil**

**Garantir l’equitat i la
sostenibilitat**

Adaptat per l'ASPB de Dahlgren G., Whitehead M., 1991

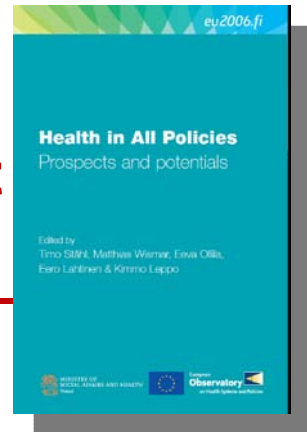
A partir de Kickbusch 2006 sobre Ottawa Charter 1986

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

1714 / 2014

La Salut en totes les polítiques és una prioritat estratègica a nivell internacional

Objectius estratègics de l'OMS Salut 2020: Major equitat i millor governança per a la salut

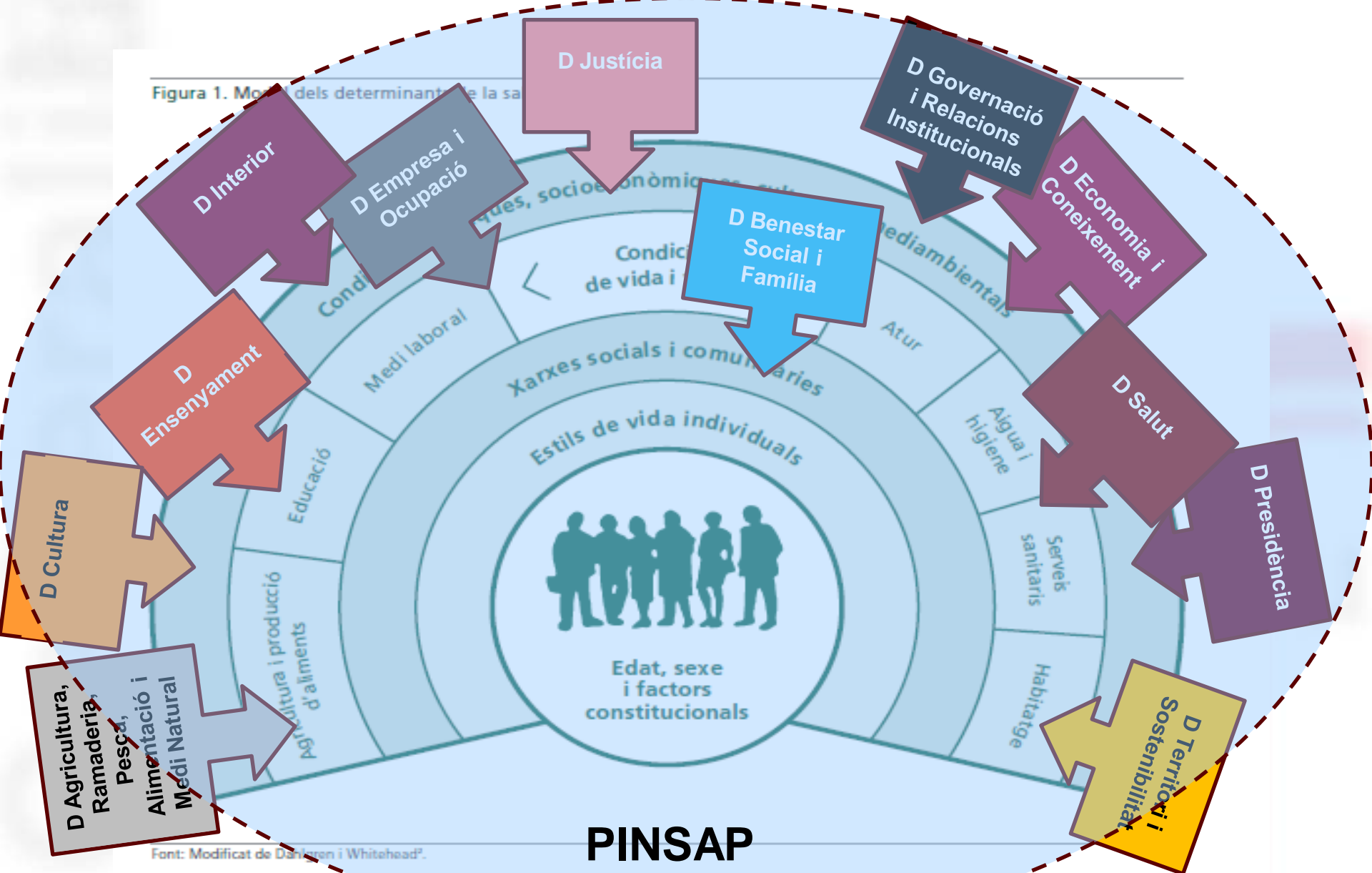
12. **Salut 2020** reconeix que els governs poden aconseguir millores reals a la salut **si treballen transversalment des de tot el govern** en 2 objectius relacionats:

- Millorar la salut per a tothom i reduir les desigualtats
- Millorar el lideratge i la governança participativa per a la salut

Hi ha experiències en marxa a Finlàndia, Austràlia del Sud, Califòrnia

Les polítiques de tots els departaments tenen resultats en salut: Salut en totes les polítiques

Figura 1. Model dels determinants de la salut

Font: Modificat de Dankren i Whitehead².

PINSAP

Pla Interdepartamental de Salut Pública |PINSAP|

Coordinat amb el Pla de salut de Catalunya, és l'eina de govern i el marc indicatiu de les accions de salut pública. Les seves propostes vinculen al govern. El marc temporal és 2014-5 (horitzó 2020).

És un mandat legal: compromís parlamentari per unanimitat i és el vehicle de l'estratègia de "Salut a totes les polítiques"

El Departament de Salut, a través de la Secretaria de Salut Pública i de la DGPRS, té un paper de lideratge, actuant coordinadament amb el CatSalut

El 20 de novembre de 2012 es va aprovar l'Acord de Govern per a la creació de la Comissió Interdepartamental per a l'elaboració del PINSAP que el 13.05.13 es va constituir

Comissió Interdepartamental de Salut |CIS|

- ❑ Reunió Constitutiva
13.05.13
- ❑ Grups de treball
- ❑ Reunions bilaterals
- ❑ 5 Reunions CIS
- ❑ Participació 42 entitats

Elaboració del PINSAP (2013)
Seguiment de la implementació (2014-5)

Febrer 2014:

Presentació del PINSAP i Acord de Govern

El President Mas, acompanyat del conseller de Salut, Boi Ruiz i de la directora regional de l'OMS a Europa, Zsuzsanna Jakab

Video

 Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

 Generalitat de Catalunya
gencat.cat

Temes | Serveis | Gen

Sala de premsa

Inici > [Notes de premsa](#) > President Mas: "L'acció del Govern en..."

[Enllaçar](#) | [Enviar](#) | [Imprimir](#)

14-02-2014 15:54

President Mas: "L'acció del Govern en matèria de salut passa necessàriament per la prevenció"

El Govern presenta un pla estratègic i pioner a Europa per millorar la salut de la població

Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya Núm. 6566 - 20.2.2014

CVE-DOGC-A-14049116-2014

DISPOSICIONS

DEPARTAMENT DE SALUT

ACORD GOV/24/2014, de 18 de febrer, pel qual s'aprova el Pla interdepartamental de salut pública de 2014-2015.

L'article 4 de la Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública, regula el Pla interdepartamental de salut pública i estableix que la salut pública, per desenvolupar totes les seves activitats de manera efectiva, necessita eines de govern que permetin garantir la coordinació de les accions que incideixen en la salut de la

Objectius generals / Eixos del **PINSAP**

- **Millorar la salut de la població** a partir de l'acció **interdepartamental i intersectorial**
- Incorporar efectivament la salut com un dels eixos de la política governamental (**salut a totes les polítiques**)

A més de recollir les principals actuacions amb resultats de salut de cada Departament, **al PINSAP s'han consensuat 30 actuacions** noves o que potencien el seu component interdepartamental i intersectorial en **14 àmbits** agrupades al voltant d'aquests **2 eixos.**

Els reptes 2014-5 del **PINSAP** es centren en

P es
I nfeccions
N salut mental
S addiccions
A país

Eix 1: Incrementar els anys en bona salut de la població de Catalunya

(Promoure una Catalunya més saludable)

- Inclou actuacions en diferents àmbits de:
 - mobilitat,
 - alimentació,
 - entorn,
 - ocupació,
 - urbanisme i habitatge,
 - educació,
 - **cultura**, activitat física i lleure, ←
 - sistema sanitari,
 - polítiques socials.

7.2 Prevenir i reduir els riscos (consum d'alcohol i altres drogues, addiccions no tòxiques) i promoure la salut a la joventut a través de xarxes socials i programes comunitaris. Ús correcte i segur de les TIC i les xarxes socials entre les persones joves.

7.5. Impulsar la participació en activitats culturals. Posada en marxa de programes com “Lletres i salut” Foment de la lectura i reflexió a centres sanitaris, comunitaris i culturals sobre temes que tenen que veure amb l'autocura, la promoció de la salut, l'afrontament de la malaltia, la mort, etc.

EL PINSAP i la Cultura

**7.6 “Salut: tu pots decidir”
Campanya informativa i d'educació per a la salut per facilitar que el ciutadà/na pugui fer una decisió informada favorable a la seva salut**

7.7 Programa de prescripció d'activitats socials i culturals en persones en situació de vulnerabilitat.

Lletres i salut

Promoure la salut a través de la participació en activitats culturals

Lletres i Salut | Justificació

L'assistència a activitats culturals s'associa a una major supervivència de les persones (disminució d'un 37% de la mortalitat - ajustada per 8 factors de risc- en un seguiment de 8 anys)

(Bygren, BMJ 1996)

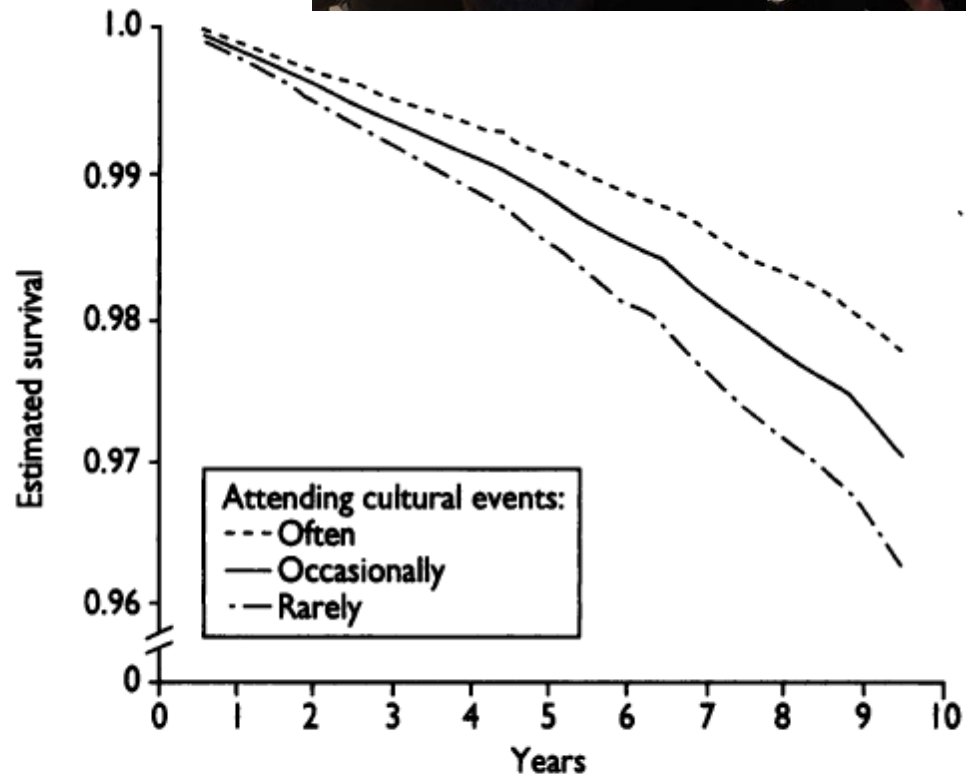

Fig 1—Estimated survival of people attending cultural events often, occasionally, or rarely. Eight confounders were controlled for (age, sex, weekly contacts with close friends, education, income, long term disease, smoking, and physical exercise)

Lletres i Salut | Justificació

- La pràctica cultural s'associa a un **millor estat de salut** (*Wilkinson, 2007*) (*Cuypers, 2012*).
- Una revisió de més de 385 articles i estudis mostra:
 - beneficis de la utilització de les arts (música, arts visuals, etc.) en **unitats oncològiques, cardiovasculars i també d'alleujament del dolor**, o en persones amb problemes de **salut mental**, etc. i
 - que ajuda als professionals sanitaris a **entendre millor als pacients**

(Staricoff, 2004).

Lletres i Salut | Justificació

- **La participació**, per exemple, dels museus i altres centres culturals en **programes de salut comunitària** incrementa :
 - **l'educació per a la salut i el capital social** i
 - contribueix a **mantenir la salut** i a disminuir els factors de risc cardiovascular en **comunitats amb baixos recursos socioeconòmics**
 - s'ha mostrat beneficiosa com a **complement de l'atenció** als pacients amb problemes de salut mental i a les persones afectades per demència o càncer.

(Renton, 2012) (Camic, 2013) (Fernández , 2005) (Fiedli, 2009)

- Existeixen **experiències en marxa** al Regne Unit, Canadà, etc

Art therapies have become a mainstream partner to medicalised healing

Murals in hospitals, personalised musical memories for dementia sufferers, a Hillsborough memorial symphony – all give respite to troubled souls

Ruth Wishart

The Guardian, Friday 11 April 2014 19.45 BST

'Autistic children who have an acute sensitivity to sounds apparently respond well to musical loops where pleasing tracks offer both a sense of calm and a predictability.' Photograph: Getty Images/Image Source

Lletres i Salut | Beneficis

- ❑ **↑ capacitat cognitiva** com a resultat de l'estimulació neuronal.
- ❑ **↑ capacitat d'anàlisi i crítica** la qual cosa "empodera" les persones de cara a defugir mites i estereotips socials relacionats amb els hàbits que poden perjudicar la salut.
- ❑ **↑ sociabilitat** → formació /participació xarxes → enforteix el caràcter de les persones per afrontar situacions difícils.
- ❑ Alliberament o **control de les emocions** mitjançant la pràctica de disciplines artístiques com la pintura, el teatre, l'escriptura, etc. o la participació en actes culturals.
- ❑ **↑ benestar emocional i autoestima** com a resultat de la satisfacció percebuda de la participació activa en les disciplines artístiques.
- ❑ **↑ Activitat física** per acudir a les activitats .

Cicle
2014

Lletres i salut

- ❑ Cicle de conferències/ Tallers/ Espais de reflexió sobre la relació de la salut i la malaltia amb les nostres vides a partir de la reflexió sobre diverses obres literàries
- ❑ Es desenvoluparan en centres sanitaris i equipaments comunitaris al 2014
- ❑ Començaran al mes de maig
- ❑ Gratuïts, oberts a pacients, cuidadors, famílies, comunitat i professionals sanitaris
- ❑ Espai web

Cicle 2014

Lletres i salut

Conferència 1

**Laura
Borràs**

La literatura i la salut:
escriure la malaltia,
llegir la salut.

Conferència 2

**Pep
Valsalobre**

Apotecaris i receptes
en la literatura catalana
antiga.

Conferència 3

**Margalida
Pons**

La malaltia com a metà-
fora en la literatura ca-
talana contemporània.

Conferència 4

**Manuel
Baixauli**

Ficcional la malaltia:
La cinquena planta.

Conferència 5

**Rafael
Argullol**

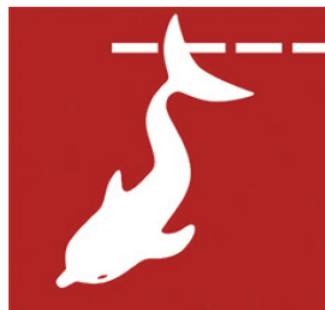
Quan el cos parla...
Davalú o el dolor.

Conferència 6

**Víctor
Panicello**

Els protagonistes són
els joves:
250 quilòmetres.

Generalitat de Catalunya
Institut
de les Lletres Catalanes

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

1714 / 2014

Lletres i Salut | Amb

- ❑ Institució Lletres Catalanes - Departament de Cultura
- ❑ Altres departaments: Empresa i Coneixement, Ensenyament
- ❑ Xarxa Catalana d'Hospitals i Centres Promotors de la Salut
- ❑ Ens locals
- ❑ Equipaments culturals
- ❑ Teixit Associatiu i social

Lletres i Salut | Avaluació

- Nombre de centres participants
- Nombre de participants a les activitats
- Valoració de les activitats
- Canvi en l' estat de salut percebut per les persones participants a les activitats

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

<http://salutpublica.gencat.cat>

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública

1714 / 2014